

Отже, проведене дослідження дало змогу визначити необхідність в екологізації управління якістю на підприємствах легкої промисловості, використанні превентивних, інформаційно-аналітичних, ліквідаційно-відновлювальних методів екологізації управління якістю, зокрема розробки методологічних, методичних основ впровадження концепції бережливого виробництва плюс шість сигма, створенні систем управління якістю, інтегрованих з системою екологічного управління та іншими виробничими і управлінськими системами.

Література

1. Гобела В.В. Економіко-безпекова екологізація: теорія та практика. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 244 с.
2. Шевчук В.Я. Економічний механізм стимулювання ресурсозбереження. Вісник КНУТД. 2016. № 1 (95). С. 23-29.
3. Екологізація економіки та екологічність. URL: <http://zsfoe.org/?p=4045> (дата звернення 20.09.2023).
4. Касич А.О., Бондаренко С.М. Рециклінг як сфера реалізації державного-приватного партнерства та інструмент забезпечення цілей сталого розвитку. *Причорноморські економічні студії*. 2022. № 76. URL:http://bses.in.ua/journals/2022/76_2022/27.pdf

Захарова Н.Ю.,

к. е. н., доцент

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Забезпечення фінансової безпеки є ключовим аспектом успішного управління підприємством, важливою складовою його конкурентоспроможності та передумовою функціонування в нестабільних умовах, які характеризуються значним ступенем невизначеності. Ситуація значною мірою ускладнюється в умовах воєнного стану, оскільки підприємствам дедалі важче забезпечувати свою безпеку, зокрема, й фінансову. Це зумовлено значним рівнем інфляції, втратою виробничих потужностей, ринків збуту продукції, зменшенням обсягів інвестицій, падінням купівельної спроможності, порушенням логістичних зв'язків та нестабільною ситуацією на ринку праці.

Фінансова безпека підприємства напряму залежить від ефективності формування та використання фінансових ресурсів, рівня його платоспроможності і ліквідності, фінансової стійкості, якості оперативного і

стратегічного фінансового планування, сформованого фінансового потенціалу, ефективності здійснення фінансово-господарської діяльності.

В умовах військової агресії падіння прибутковості бізнесу призвело до нестачі фінансових ресурсів для його подальшого функціонування й розвитку. Багато підприємств стикнулося із погіршенням фінансового стану, і, як наслідок зменшенням рівня кредитоспроможності, що в свою чергу обмежило можливості залучення кредитних ресурсів на стандартних умовах. Так, станом на 01.07.2023 р., кредитний портфель банківської системи України, сформований корпоративними та роздрібними позичальниками, скоротився до 928 млрд грн, а частка проблемних кредитів у цьому портфелі зростає до 38,9% [1]. Виходити з такої ситуації можна за рахунок впровадження певних державних програм для підтримки вітчизняного бізнесу. Однією з таких можливостей щодо фінансування бізнесу стала державна програма «Доступні кредити 5-7-9%». За час дії воєнного стану в Україні у межах цієї програми укладено 36191 кредитний договір на загальну суму 139,8 млрд грн (у тому числі банками державного сектору – 27 657 кредитних договорів на суму 74,4 млрд грн), з яких: 6,79 млрд грн – на інвестиційні цілі, 7,93 млрд грн – як антикризові кредити, 4,07 млрд грн – як рефінансування попередньо отриманих кредитів, 33,9 млрд грн – кредити для сільськогосподарських товаровиробників та 57,82 млрд грн – на антивоєнні цілі [2]. Крім цієї програми запроваджені ще ряд ініціатив з боку держави, міжнародних партнерів тощо, якими можуть скористатися суб'єкти господарювання задля стимулювання власного розвитку.

Серед особливостей управління фінансовою безпекою підприємства в умовах воєнного стану слід виділити наступні:

1. Забезпечення постійного моніторингу інформації, що має істотний вплив на фінансово-господарську діяльність підприємства, гнучкості і оперативності при прийнятті рішень фінансового характеру, формування альтернативних варіантів розвитку.

2. Врахування підвищеного рівня ризику при ухваленні управлінських рішень з використанням можливостей щодо його нейтралізації шляхом диверсифікації, лімітування, оптимізації, локалізації, страхування, створення страхових запасів тощо.

3. Пошук нетрадиційних підходів залучення фінансових ресурсів через програми державної підтримки, міжнародну фінансову допомогу та інші джерела та забезпечення ефективного їх використання. Формування оптимальної структури капіталу, яка б сприяла досягненню поставлених фінансових цілей.

4. Постійний моніторинг фінансового стану підприємства на основі ключових критеріїв і обраного комплексу показників, що дозволяє адекватно і в короткі строки скласти уявлення про основні фактори, які можуть спричинити або вже спричинили його погіршення. Оцінка рівня фінансової безпеки та своєчасне реагування на проблемні аспекти.

5. Використання пільгових умов оподаткування та страхування для підтримки бізнесу.

6. Фокус на оптимізацію грошових потоків підприємства для забезпечення постійної платоспроможності. Ретельний підхід до вивчення контрагентів шляхом вивчення реєстрів юридичних осіб, судових рішень, податкових та інших боржників. Обов'язкова оцінка підсанкційності суб'єктів господарювання, з якими укладаються договори. Розробка алгоритму ліквідації заборгованості, перевірка пролонгації договорів та ін.

Зазначимо, що важливим вбачається управління фінансовою безпекою і в стратегічному контексті. При цьому потрібно акцентувати увагу на внутрішніх і зовнішніх загрозах підприємству. Внутрішні загрози фінансовій безпеці можуть бути пов'язані з неефективним менеджментом і мають бути враховані завдяки вчасному реагуванню на зміну ситуації. Зовнішні, навпаки, є неконтрольованими, але деякі з них можуть бути передбачені й нейтралізовані або зменшені. Отже, навіть в умовах воєнного стану, підприємство має формувати стратегію розвитку, в рамках якої опрацьовується й фінансова стратегія, ключовим завданням якої є формування фінансової безпеки підприємства.

Література

1. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості в умовах воєнного стану в Україні (16.07 – 15.08.2023 року) URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voyennoho-14>

2. Банки видали доступних кредитів бізнесу ще на 2,6 млрд грн. URL: inclub.net/ua/news/banky-vydaly-dostupnykh-kredytiv-biznesu-shche-na-2-6-mlrd-hrn.html

Зварич Л. В.,

ст. викладач кафедри менеджменту організацій
Одеський національний економічний університет

ЕТИКА БІЗНЕСУ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Відповідність суб'єктами економічної діяльності законодавчих та нормативно-правових норм свідчать про рівень розвитку їх ділової етики, що виступає підґрунтям етики бізнесу.

Етика бізнесу містить у собі розробку норм і правил, які поширюються на зовнішньоекономічну діяльність підприємств, їхню поведінку на міжнародних ринках, дотримання законодавств цих країн; на припинення